

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 156 (3020) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 július 14

„Nem lehetünk elég óvatosak a honvédség érintettségének kérdésében“

— **mondotta Bartha honvédelmi miniszter a felsőház ülésén. Elfogadták a honvédelmi törvény kiegészítéséről szóló törvényjavaslatot**

Budapestről jelentik. A felsőház kedden délelőtt 10 órakor ülésre ült össze. Gróf Széchenyi Bertalan elnöki megnyitójában kegyeletos szavakkal emlékezett meg Györffy Bengyel Sándor közellátásügyi tárca nélküli miniszter elhunytáról. A felsőház tagjai állva hallgatták végig az elnök beszédét. Napirend előtt Szluha Aladár szólalt fel a köztisztviselők illetményének, valamint a gazdasági személyzet és munkások keresetének egyensúlybáhozatala ügyében. Kiemelte, hogy az országnak jó tisztviselőkre van szüksége. A tisztviselő csak akkor teljesítheti kötelességét, ha jól fizetik. A fokozódó drágaságra való tekintettel kérte, hogy igyekezzenek a kormány egyensúlyba hozni a tényleges és nyugdíjas tisztviselők illetményeit az állam teherbíró képességével. Az élet ma sokkal többet kíván a tisztviselőktől kulturális és egyéb téren, mint a múltban. A szellemi munkabérek arányba kellene hozni a testi munkabérekkel. A tisztviselők és munkások béreinek emelése tekintetében kéri a kormány jóindulatát. A felszólalás után áttértek a napirendre. A felhatalmazási törvényjavaslat tárgyalása során Szőke Gyula rámutatott arra, hogy a mai háborús világban nagy szüksége van a kormánynak arra, hogy ilyen felhatalmazás álljon rendelkezésére. Ezzel a kormány biztosítani akarja az ország rendjét és nyugalmat.

A honvédelmi javaslat vitája

Szőke Gyula felszólalása után a felsőház a javaslatot elfogadta, majd áttért a honvédelmi törvény kiegészítéséről szóló javaslat tárgyalására. Az általános vita során egyedül vitéz Meskó Zoltán szólalt fel, aki kérte a képviselőház által elfogadott eredeti szöveg megszavazását. Mint mondtat

a felsőház nem vehet figyelembe idegen érdekeket, már pedig a zsidóság idegen faj; ezt ma már tudományosan megállapították.

A magyarság védelme gyengülne a javaslat megváltoztatásával, mert a második zsidótörvény túl bonyodalmas és komplikált, ezért van az, hogy mind nagyobb mértékben alkalmazzák helyette a fajvédelmi törvényt. A fel-

szólalás után a javaslatot általános-ságban elfogadták. A részletes vita során báró Prónay György és Glattfelder Gyula szólalt fel. Bartha Károly honvédelmi miniszter szólalt fel azután és kérte a javaslatnak eredeti szövegében való elfogadását. Indoko-

lásul felhozta, hogy éppen az utóbbi időben zsidó vonatkozású rendelkezéseknél mindig az 1941. évi XV. t.-c. szolgált alapul.

Amikor a világháború közepén állunk, nem lehetünk eléggé óvatosak a honvédség integritásának

megvédése tekintetében.

Elismeri, hogy kizárnak a fegyveres szolgálatból olyan egyéneket is, akik a multban becsületesen teljesítették kötelességüket és a jelenben is teljesítik. Méltányos esetekben azonban meg fogják találni az orvoslás módját. A miniszter nagy tetszéssel fogadott beszéde után Prónay György rövid felszólalása következett, majd Bartha honvédelmi miniszter szólalt fel ismét és azt mondta, hogy azok a kivételezések, amelyeket a honvédelmi miniszter fog megállapítani, azoknak a rendelkezéseknek keretébe fognak tartozni, amelyeket az államfőtől kap. A felszólalás után részleteiben is elfogadták a javaslatot, majd elfogadták a honvédelmi miniszter jelentését az állításköteles korhatár alsó határának leszállításáról.

Stalin erélyesen követeli az angolszászoktól a második arcvonal felállítását

Timosenko kétségbeesetten küzd a bekerítés és a teljes katasztrófa ellen. — Hétfő reggel óta támadnak Egyiptomban a tengelycsapatok

Bernből jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: **Az északamerikai lapok moszkvai levelezőinek tudósításai szerint a Szovjet már elismeri, hogy a voronyezsi szakaszon a szovjet csapatok visszavonulással akarják kivédeni a bekerítés veszélyét.**

Az Új Nemzedék írja: **Stockholmi jelentés szerint Majszki londoni nagykövet Sztalin nevében felszólította Churchillt, hogy sürgősen állítsa fel a második harcteret. Moszkvai hivatalos helyről nyert értesülés szerint az angolszász újságírók azt jelentik, hogy ha nem létesítenek nyomban második harcteret, a Szovjet Uniót a legszörnyűbb szerencsétlenség fenyegeti. A Moszkvából Londonba érkező jelentések azt mondják, hogy a szovjet helyzete óráról-órára romlik. A Reuter-iroda tudósítója jelenti, hogy Timosenko nagy arányú visszavonulásával és a taganrogi terület kiürítésével kell számolni, hogy a bekerítés veszélyét elhárít.**

Katasztrófa vár a Szovjetre, ha nem lesz második arcvonal

Az NST stockholmi jelentése szerint a londoni lapok a német haderő oroszországi gyors előretörése következtében már kevesebbet foglalkoznak az északafrikai helyzettel és egyre hevesebben sürgetik a második arcvonal megerősítését. Főként a Daily Herald és a News Chronicle követeli szenvedélyes hangon az új hadszíntér létesítését. Mindkét lap hangoztatja, hogy milyen nagy veszélyekkel járna ez a kísérlet, azonban ennek ellenére is meg kell próbálni és be kell váltani a Szovjetnek tett ígéretet.

Az NST stockholmi jelentése szerint Majszki londoni szovjet nagykövet felszólította az angol kormányt, hogy sürgősen létesítsen második arcvonalat. Az angol és amerikai lapok szerint a Szovjetre a legnagyobb katasztrófa vár, ha a második arcvonalat hamarosan fel nem állítják. A Reuter-iroda közlése szerint Timo-

senko további nagyarányú visszavonulásával kell számolni. Sürgősen ki kell üríteni a taganrogi kerületet is, hogy a bekerítést elkerülhessék. Ujjabban a moszkvai hadijelentések feltűnően kihangsúlyozzák a kedvezőtlen katonai helyzetről szóló jelentéseket, hogy ezzel az angolszászokat minél gyorsabban döntő elhatározásra bírják.

Feltűnő cikket közölt egy török lap az angolszász propaganda kétszínűségéről

Ankarából jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A Cumhuriyet című lap foglalkozik az angolszász propagandának azzal a visszatérő állításával, hogy az angolszász népek a világ népeinek szabadságáért küzdenek. A lap megállapítja, hogy az angolszász hatalmak egyes egyedül saját hatalmi állásuk megtartásáért és növeléséért harcol-

nak, aminek semmi köze a demokráciához és a népek szabadságához. Teljesen helytelen és indokolatlan egyes népek ellenszenva a tekintélyállamokkal szemben, mert figyelembe kell venni, hogy a diktatórikus államformák nem okai, hanem okozatai annak a helyzetnek, amely a mult világháború megalázó kényszerbékéi következtében állott elő.

Londonban elismerik a szovjet veszteség súlyosságát

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A londoni Times foglalkozik a keleti hadszíntér legújabb fejleményeivel és megállapítja, hogy a szovjet veszteségei igen súlyosak. Angliának a csodálkozását a Szovjet iránt tényekre kell átcserelni és minden lehető támogatással segítségére sietni. A szovjet nagykiterjedésű területeket veszített el. Különösen súlyos teletöltség járulna az angol-szász népekre, ha nem tudnák biztosítani a fegyverszállításokat a Szovjet számára.

Szófiából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Ankarai értesülés szerint Törökország már 20 napja nem kapja meg az Amerikából rendelt árukat, mert a Suez-i csatornán teljesen szünetel a teherforgalom.

Egyiptom szilárdan kitart a semlegesség mellett

Római jelentés szerint az egyiptomi kormány rendkívüli ülésén a katonai helyzet következtében előállott helyzettel és az élelmiszerellátás nehézségeivel foglalkozott. A Lavoro

Fascista értesülése szerint az egyiptomi vezérkari főnök és a brit katonai küldöttség között újabb találkozás folyt le, amelyen ismét megkísérelték brit részről Egyiptomot a háborúba való belépésre bírni. Az egyiptomi vezérkari főnök most sem volt hajlandó teljesíteni ezt a követelést, mire az angolok azzal fenyegettek, hogy nagy rombolásokat hajtanak végre Egyiptomban, ha egyiptomi részről nem változtatják meg

Brutális hangu jegyzéket intézett Washington Vichyhez

Berlinből jelentik: (B. T.) A Wilhelmstrassen nagy figyelemmel kísérik a Vichy és Washington közötti jegyzékváltást az Alexandriában internált francia hadihajók ügyében. Berlin e kérdésben bizonyos tartózkodást tanúsít, hogy ne befolyásolja a francia kormányt. A washingtoni és vichyi kormányok között váltott jegyzékek szövegét nem közlik a nyilvánossággal, megállapítható azonban, hogy az amerikai jegyzék nagyfokú brutalitást és kíméletlenséget tanúsít az angol szokás volt szövetségeseivel szemben.

Új mintájú bombázókkal támadták a németek Plymouth kikötőjét.

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A Popolo di Roma stockholmi tudósítójának jelentése szerint egy német légiraj legutóbb hatásosan támadta Anglia délnyugati partvidékét. A támadás során Plymouth kikötőjét súlyos találatok érték és ezek nyomán hatalmas tüzek keletkeztek. A német repülőket veszteség nélkül tértek vissza támaszpontjukra. A támadásban az új mintájú Fokke Wulf gépek voltak részt, amelyek minden tekintetben annyira tökéletesek, hogy megegyeznek minden eddigi gyártmányt. — Hatalmas olajmotoros három gépük 2100 lőerőt képvisel. Az új gépek egyesítik a vadászgépek és bombázók minden előnyös tulajdonát és gyorsaságuk valamint harcászóságuk felülmulhatatlan.

Eredménytelenek voltak az angolok egyiptomi támadásai.

Rómából jelentik: (MTI) Olasz lapjelentések szerint az ellenség Észak-Afrikában az utóbbi napokban újabb kísérleteket tett, hogy megakadályozza a engelycsapatok terveinek kibontakozását. Különösen a tengerpartokon indítottak heves támadásokat, melyeknek azonban nem volt más eredményük, mint az, hogy a brit 8-ik hadsereg súlyos ember- és hadianyagvesztéseket szenvedett. A tengelycsapatok e közben megerősítették újabb támaszpontjaikat és ezzel biztosították az elkövetkező haditervek sikerét.

Brit bombázók német városokat támadtak.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Brit bombázó repülőgépek kedde virradó éjszaka romboló és gyújtóbombákat dobtak le Németország nyugati területére feletti. Hadigazdálkodási berendezésekben nem esett kár. Néhány polgári személy megebesült. Eddigi jelentés szerint 2 támadó brit gépet lelőttek.

Bevezette a ceyloni kormány a botbüntetést.

Lisszabonból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti. A londoni Daily Mail jelentése szerint a ceyloni kormány bevezette a botbüntetést, hogy a kikötőben és a pályaudvarokon gyakran megismétlődő zavargásokat

felfogásukat. Kairói jelentés szerint egyébként a Nilus vidékén beállott az esős évszak és a közeli napokban már várható az áradás megindulása. Az egyiptomi kormány egyébként szigorú intézkedéseket hozott a különböző menekültek és emigránsok ellen és eltiltotta őket mindenféle üzérkedéstől. A továbbiakban egyáltalában nem adnak beutazási engedélyt Egyiptom területére.

megakadályozza. — A benszülöttek ugyanis semmibe veszik a brit hatóságok parancsait, amiből gyakran surlós támadások támadnak.

Fogytán van Svédország türelme

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az Allehandia szerint biztosra vehető az, hogy a Szovjet nem fogja beismerni a Lulea svéd gőzös megtorpedozását. Azonban csatlózik a szovjet — írja a lap — ha azt hiszi, hogy a svéd kormány és a

Hétfő óta folyik El Alemein szakaszán a tengelycsapatok támadása

A kairói brit főhadiszállás jelentése szerint a német és olasz csapatok hétfőn El Alemein szakaszán támadásba kezdtek. A harc azóta folyik. Auchinleck a középső szakaszon páncélos csapatokat és tüzérséget vont össze, hogy csökkentse a bekerítés veszedelemét. A brit vonalakat az angol katonaságon kívül ausztráliai, dél-afrikai, indiai és újzélandi csapatok védik. Német zuhanóbombázók állandóan támadják a szövetségesek állásait. Angol megállapítás szerint Rommel Görögországból szállítórepülőgépekkel kap csapaterősítéseket.

Hadműveleti övezet. (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A Stefani Iroda külön-

svéd nép béketürelme végtelen. A svéd népet végtelenül felháborította az a kalózkodás, amelyet a Szovjet svéd felségvizeken folytat és amelynek következtében már 32 svéd tengerész vesztette életét.

tudósítója jelenti, hogy hétfőn olasz és német bombázókat kísérő eláz vadászpilóták a Földközi tenger felett 5 ellenséges repülőgépet lelőttek, egy hadikat pedig súlyosan eitaláltak.

FRANCO TÁBORNOK NAGY BESZÉDET MONDOTT

Madridból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Franco spanyol államfő július 17-ére a nemzeti forradalom évfordulója alkalmából összehívatta a nemzeti tanácsot. Az évforduló alkalmából Franco tábornok nagy beszédet mond.

Olasz lapok méltatják honvédeink harci sikereit

Rómából jelentik: (MTI) Valamennyi olasz lap szó szerint ismerteti a magyar vezérkari főnök legújabb hadijelentését és az ahhoz fűzött magyarázatot, valamint a kiadott veszélylistát. A lapok különösen kiemelik azt a tényt, hogy a magyar csapatok pártatlanul gyors lendülettel érték el a Don vonalát, néhány nap alatt, mintegy 160

kilométert nyomultak előre és győzelmesen befojezték hadműveletüket.

Új követet küldött Brazília Svájcba.

Rio de Janeiroból jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: Brazília új svájci követévé Felira da Mellót nevezték ki, aki régebben Budapesten teljesített diplomáciai szolgálatot.

Egy ajánlat érkezett a Teleki-utca végének burkolására

Nagyvárad. Saját tud. Ismeretes, hogy a városi törvényhatóság közgyűlése egyik legutóbbi ülésén elhatározta a Teleki-utca végén egy 639 méteres utczakasznak kiskockakövel való burkolását. Az ennek alapján hírdetett pályázatra négy ajánlat érkezett be, amelyeket ma délelőtti bontottak fel a városházán megartott versenytárgyaláson. Az ajánlatok a következők: Szabó János és Zeibilla Márton ajánlati vég-

összege 259 620 pengő; Márton László nyíregyházi mérnök ajánlati végösszege 387 228 pengő azzal a megjegyzéssel, hogy a burkoláshoz szükséges követ a korláti bazaltbánya szolgáltatja, amely minőségileg a legjobb anyagot adja; a Bielik és Lachócég ajánlati végösszege 210 778 pengő; a Wobli Dezső cég ajánlati végösszege 267 955 pengő. Az ajánlatokat előbb a városépítési bizottsághoz, majd a kis-

Apolló Filmszínházban
Tasnády Mária, Kiss Ferenc, Timár József
SARAJEVO

Belvárosi mozgóban
Csak 3 napig!
HAMIS ESKÜ
Csak 3 napig!

CASINOBAN
A Notre Damei toronyőr
Jön! A GORODI FOGOLY Jön!

gyűlés elé terjeszti a mérnöki hivatal s tekintettel arra, hogy 100 ezer pengőt meghaladó összegű befektetésről van szó, a közgyűlés fog véglegesen dönteni a jelentős utépitési munka odaitétele tárgyában.

Csak októberben kezdődik a színiévad Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad színtársulat, — mint a most Nagyváradra érkezett Tanay Emil főtáskártól értesülünk, — estéről estére szép házak előtt játszik Gyulán, ahol tudvalevőleg augusztus végéig maradnak színészeink. Putnik Bálint színigazgató, aki Marosvásárhelyt és Hódmezővásárhelyt is megpályázta, most megkapta Hódmezővásárhelyt játszási területnek s szeptemberben itt fogja egyhónapos játszási időszakot megnyitni az új évadot, úgyhogy Nagyváradon csak október elején vagy közepén kerül majd kapunyitásra a sor. Az új társulat megszerzésére tovább folytatja tárgyalásait az igazgató, de minden egyes új tag szerződtetésénél komoly nehézségeket kell leküzdenie, mert a jelentősebb vidéki városok igazgatói között nagy versengés indult meg a jobb erőért, akik a kereslethez mérten nagymértékben felfokozták igényeiket. Ezért az új társulat összeállítása még hosszabb időt fog igénybe venni. Szeptemberben azonban már az új együttesel vonul be Putnik igazgató Hódmezővásárhelyre s itt fog a társulat átteni az összetanulás első nehézségein.

Felakasztotta magát Erkeserűn egy életű fiatal lány

Nagyvárad. Saját tud. Ma délben jelentették a nagyvárad ügyészségnek, hogy borzalmas öngyilkosságot fedeztek fel a közeli Erkeserűn.

Szabó Irma 18 esztendő hajadon még hétfőn este eltűnt szüleinek szemé elől. Mindenfelé keresték. Ma reggel aztán a kamrában holtan találták. Szalmakötéllel a keresztgerendára akasztotta fel magát.

Tettének oka ismeretlen, búcsúlevelet nem hagyott.

Mintthogy a megindult nyomozás szerint büntény nem látszik fennforogni, a nagyvárad ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a „MAGYAR LAPOK” at.

Széles arcvonalon folyik a megvert szovjet seregek üldözése

Gerede török követ kihallgatáson jelent meg a Führernél. Egyre nő a Törökországba átszökött szovjet katonák száma

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: Német és szövetséges csapatok a keleti hadszíntér déli szakaszán, széles arcvonalon üldözik az ellenséges erőket. Erős légi harci egységek támogatják az üldöző harcokat. Nappali és éjszakai támadásokkal további átjárókat pusztítottak el a Don és Donec folyón. A Kaukázus vidéke elleni légitámadások során nehéz űrméretű bombákkal találatokat értek el Novoroszijzk kikötőjében két úszó dokkon. A déli szakaszon tegnap 111 szovjet páncélost semmisítettünk meg. Mint különjelentésben már hírül adtuk, a Rzevtől délnyugatra elterülő vidéken, július 2-án megindult átkaroló támadás, a légierő kötelékei által hatásosan támogatva, az ellenséges erődrendszer áttörése után több ellenséges lövészadosztály, lovashadosztály és egy páncélos járdár megsemmisítésére vezetett. A 11 napig tartó csatában több mint harmincezer foglyot ejtettünk, 218 páncélost, 591 ágyut, 1301 géppuskát és gránátvetőt, valamint sok más fegyvert és hadianyagot zsákmányoltunk, vagy semmisítettünk meg. Az ellenség súlyos vereségeket szenvedett. A hadifoglyok száma, valamint a zsákmány nagysága még növekszik. A volhovi arcvonalon egyik hídfőnk ellen indított erős ellenséges támadást visszautasítottuk. Az ellenség előőrseit, melyek a Volhov folyó nyugati partjára merészkedtek, megsemmisítettük. A Finn-öbölben egy aknaszedőhajónk elsüllyesztett egy szovjet tengeralattjárót. Murmanszkban repülőink bombázták a kikötő berendezéseit. Több helyen tűz keletkezett. Egyiptomban visszavertük az újabb ellenséges támadásokat. E harcok során az ellenség nagy veszteségeket szenvedett. Német és olasz repülőkötelékek folytatták támadásaikat a máltai támaszpontok szétzúzása céljából. Anglia déli partvidékén a brixhami-öbölben elsüllyesztettünk

egy angol őrhajót, súlyosan megrongáltunk egy nagy szállítóhajót.
Róma. (Stefani jelenti.) Az olasz főhadiszállás 775-ik számú jelentése: El Alamein övezetében élénk harcok folytak. A tengelyes csapatok visszaverték az ellenség támadásait és nagy veszteségeket okoztak nekik emberben és harckocsikban. Légierőnk az

ellenség hátmögötti állásaiban sok járművet megbénított. Légiharcokban elpusztítottunk két Curtiss gépet. Hadihajóegységeink, melyek a Földközi-tengeren egy karavánt kísérték, kijátszották az ellenség repülőit. Egy ellenséges bombázót és két harci gépet lelőttek. Hajóink nem szenvedtek semmiféle kárt. (MTI.)

Timosenko seregének katasztrófája csak ezután bontakozik ki

Berlin. (NTI jelenti.) Illetékes német helyről közlik, hogy berlini katonai körökben hétfőn este, a keleti arcvonal helyzetét illetően hangsúlyozták, hogy a déli szakaszon most már igen széles arcvonalon folyik az üldözés. Az üldöző harcok helyszíne az a terület, ahol Ukrajna fekete földje pusztaságokba megy át. Ezeknek az üldöző harcoknak módját részben az utolérés, részben az átkarolás, részben pedig az áttörési helyek keresése jellemzi. Ez a változatos harcmodor bolsevista katonai körökben teljes zavart és összevisszaságot idézett elő. El lehet mondani, hogy a szovjetfőparancsnokság a déli arcvonalon már nem tartja kezében a vezetést a csapatok fölött. Német

vezérkari körök véleménye szerint Timosenko hadseregét olyan katasztrófa érte, amelynek hatását ki kell várni. A Rzeve körül folyó harcokat német katonai részről nagyarányú tisztogatási hadműveletnek nevezik. Illetékes helyen megállapították, hogy Leningrád térségében folyó harcok még mindig a nehéz tüzérség tüzeire korlátozódnak. — Gyalogsági harcokról nem történt említés.

Ankara. (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Hír szerint a Törökországba érkező szovjet katonaszökevények száma napról-napra nő. Erre való tekintettel a török kormány elhatározta, hogy a tömegesen érkező katonaszökevények elhelyezésére három gyűjtőtábort létesít.

Csangkaisekné Kinába ment

Bangkok. (MTI) A Német TI jelenti: Ideérkezett hírek szerint Csang Kai Sek felesége Csungkingból Amerikába utazott. Utjának célja, hogy személyesen járjon közbe a Csungkingnak szánt hadianyagszállítmányok sürgős elkül-

dése érdekében. Hangoztatni kívánja, hogy Csungkingnak a lehető legsürgösebb szüksége van a hadianyagszállítmányokra ahhoz, hogy az ellenállást folytathassa.

Nem törték át Orelnél a német állásokat

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda katonai helyről a következőkről értesül: A külföldön egyes kö-

rökben terjesztett ama hírekkel kapcsolatban, hogy az Orel térségében folyó harcok során, a bolsevisták Orel

városán áthaladtak volna, megállapítják, hogy ezek a hírek nem egybek merő kitalálásoknál. Az Orel térségében levő német állásokat a bolsevisták sehohsem törték át még csak helyi jellegű áttörésekkel sem. Valamennyi bolsevista támadás az ellenség igen súlyos ember- és anyagvesztésével végződött és összeomlott a legcsekélyebb tényereség nélkül.

Helsinki. (MTI) A Német TI jelenti: A karéiai földszoros nyugati részében visszavertük az ellenség nagyobb erővel indított és tüzérséggel támogatott támadásait. Az ellenség negyven halottat veszített. Az arcvonal középső részén álcázott ellenséges osztagok heves tüzérségi tűz védelme alatt igyekeztek behatolni állásainkba. Gyalogságunk visszavetette a kísérleteket, miközben tüzérségünk súlyos veszteségeket okozott az ellenségnek. A többi arcvonal szakaszon csak zavaró tűz és felderítő tevékenység folyt.

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: Hitler vezér és kancellár hétfőn a vezéri főhadiszálláson Ribbentrop birodalmi külügyminiszter jelenlétében fogadta Gerede, berlini állomáshelyéről visszahívott török nagykövetet.

Sebesültek érkeztek a keleti frontról

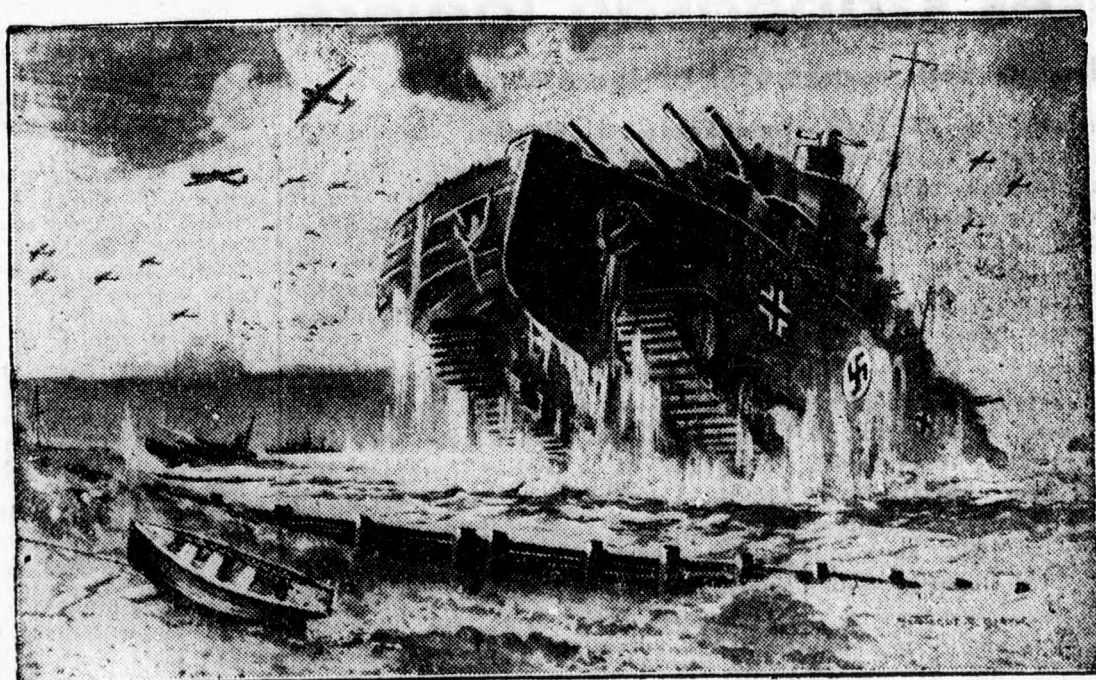
Kassa. (MTI.) Hétfőn délután sebesültszállítóvonat érkezett Kassára a keleti harcterről. A város közönsége nagy szeretettel fogadta a sebesült honvédeket és azokat megvendégelte. Amikor a vonat befutott a pályaudvarra, az egysített zenekar a Rákóczi-indulót játszotta, az összegyűlt közönség pedig lelkesen éljenezte a sebesült hősöket. A sebesült honvédek látható örömmel fogadták a város lakosságának megnyilvánuló szeretetét. Két és fél órai tartózkodás után a vonat a Rákóczi-induló hangjai mellett gördült ki a pályaudvarról.

Az Osservatore Romano nagy cikket közöl Kassáról

Vatikánváros. (MTI.) Az Osservatore Romano „Kassa Szent Erzsébet városa” című cikkében behatóan ismerteti Kassa város történetét. Hangsúlyozza, hogy a város történelme szorosan összefügg Magyarország ezer éves történelmével. Ismerteti a cikk a város multját, különös tekintettel Mátyás király és a Rákócziak korára. Megemlékezik a lap arról, hogy a XVI-ik században Kassa volt a magyar szellemi élet központja.

Portugál lap Kállay miniszterelnök beszédeiről

Lisszabon. (MTI.) A Sol című lap hosszabb cikkben idézi a Pester Lloydra hivatkozva Kállay Miklós miniszterelnök Erdélyben mondott beszédeinek több részletét. Különösen kiemeli azt a kijelentését, hogy Erdély minden fiának akarata, hogy a visszaszerzett területet megtartsa örökre. Megszabadították ezt a régi magyar földet a 22 esztendő szenvedéseitől — jegyzi meg a lap, — majd a továbbiakban ismerteti az erdélyi újjáépítésre vonatkozó terveket, végül pedig azt a kijelentést, melyben fő feladatként a hadsereg megerősítését jelölte meg.

Igy látja az angol rajzoló a német inváziótl

Nagyvárad a debreceni kerületi gazdasági felügyelőséghez tartozik

A Budapesti Értesítő jelenti: A földművelésügyi miniszter a kerületi gazdasági felügyelőségek kerületi beosztását és székhelyeit azonnali hatállyal megállapította. A Tiszántúli Kerület székhelye Debrecen. Idetartoznak Békés, Bereg, Bihar, Hajdu, Jásznagykunszolnok, Máramaros, Szabolcs, Szatmár, Ugocsa vármegyék. Az Erdélyi Kerület székhelye Kolozsvár. Idetartoznak Beszterce-Naszód, Csik, Háromszék, Kolozs, Maros Torda, Szilágy, Szolnok-Doboka, és Udvarhely megyék.

Német lap cikke Magyarországi mezőgazdaságról

Berlin. (MTI) A Berliner Börsenzeitung jelentést közöl budapesti levelezője tollából „Magyarország fejlődő mezőgazdasága” címmel. A lap megjegyzi, hogy a magyar képviselőház már elfogadta a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvényjavaslatot. Részleteket közöl báró Bánffy földművelésügyi miniszter képviselőházi beszédéből, kiemelve azt a megállapítást, hogy Magyarországnak minden eszközzel törekednie kell a termelés fokozására.

Be kell jelenteni a tíz vagonnál nagyobb fakészleteket

Nagyvárad thj. város polgármestere 31.533—1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Felhívom mindazokat a 10 vagon (egy vagon 10.000 kg.) vagy ennél nagyobb tűzfára készlettel rendelkezőket, hogy készleteiket jelen hirdmény megjelenésétől számított három napon belül a Közélemezési Hivatalban (Szaniszló-utca, 15 szám alatt) okvetlenül jelentésk be. A bejelentési kötelezettség csak a város területén levő és forgalombahozatalra szánt tűzfakészletekre vonatkozik.

Nagyvárad, 1942. július 9.

A kiadmány hitelül: Barany irodai igazgató.

Dr Gyapay s. k.
h. polgármester.

Közszükségleti cikkeket gyártanak a textil-gyáripari vállalatok

A Magyar Tudósító jelenti: A textilközpont figyelemztetéssel fordult a textilgyáripari vállalatokhoz, amelyben felszólította őket, hogy a jövőben még fokozottabban legyenek figyelemmel a közszükségleti cikkekre és az eddiginél nagyobb mértékben térjenek át közszükségleti cikkek gyártására.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Mához egy hónapra nyílik meg a Budapesti Nemzetközi Vásár

Csak július 31-ig lehet a vásárigazolványt beszerezni

Pontosan mához egy hónapra, augusztus 14-én nyílik meg az ezúttal kivételesen Szent István-hetében rendezett Budapesti Nemzetközi Vásár.

A Vásár előkészületei — mint arról budapesti munkatársunk személyesen is meggyőződött — „Blitzkrieg”-re, villámháborúra emlékeztető ütemben halad. A mérnökök, az ácsok, a Vésár munkás-hadserege naponta új meg új részét foglalja el a Városligetnek, amelynek jórésze már ma is azt mutatja, hogy itt valami új város épül, tornyokkal, csarnokokkal — egyszóval gombamódra nő ki a földből a városligeti vásárváros.

De nemcsak az építkezés, a szervezés minden más terén is a gyorsított ütemet látjuk. Szombaton és vasárnap indítják el a Vásár irodaházából a

nagy csomagtömeget:

megindult a vásárigazolványok szétküldése.

A Vásár vidéki képviselői már az első hírek vétele után megindították országsszerte a vásárigazolványok elővételben való árusítását, amire azért volt szükség, mert ez évben a MÁV vásári személyforgalmának tehermentesítésére

csak korlátozott számban bocsátottak ki 50 százalékos menetdíjkezdvevényre és a Vásár díjtalan meglátogatására jogosító vásárigazolványt.

A vásárigazolványok árusítása tehát megindult, de csak azok tudják beszerezni, akik legkésőbb július 31-ig megvásárolják az igazolványt a Vásár valamely vidéki képviselőjénél.

Névszerint megszavazta a rendkívüli közgyűlés a Rimanóczy szálloda javításának pótszegélyét

Tovább folytatják a levante lövőtér építkezését

Nagyvárad Hétfőn délután 5 órakor kisgyűlést tartott a város törvényhatósági bizottsága dr. Hlathy Endre főispán elnöklésével. Az ülés főbb pontja a levante-lőtér építésére befolyt összegeknek a lő-tér továbbépítésére való fordítása volt, melyszert a nagyüzemeknek erre a célra befizetett, mintegy 20.000 pengő kiutalását a kisgyűlés tudomásul vette.

A kisgyűlés után a törvényhatósági bizottsági tagok átvonultak a kisgyűlési terembe, ahol kezdetét vette a Rimanóczy-szálloda munkálataira a belügyminisztérium által elvileg jóváhagyott 30.000 pengő hozzájárulásának névszerint megszavazása. A főispán szavazásra bocsátotta a kérdést, mire a megjelent tagok valamennyien egyhangú igennel válaszoltak. Ezután az elnöklő főispán kijelölte a két bizottsági tagot, akik kedden délelőtt 11 órakor a közgyűlési jegyzőkönyvet aláírják. A gyűlés ezzel véget ért.

Vasuti menetkedvezményt kapnak a munkavállalók a fizetéses szabadság idejére

Hogyan kell megszerezni az igazolványt

Számosan keresték fel szerkesztőségünket a munkavállalók kedvezményes utazása kérdésében, ezért ismételtelen részletesen ismertetjük a kedvezmény kieszközölését.

A MÁV igazgatósága a m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi minisztertől 39.184/6/1942. szám alatt kért felhatalmazás alapján a 3.000—1933. Ip. M. rendelet értelmében fizetéses szabadságra jogosult munkavállalók, valamint velük együtt utazó feleségük és 14 évnél nem idősebb gyermekeik részére a fizetéses szabadság-idő tartama alatt — 1942. év június 12. — december 15. közötti időben — egyszeri oda- és visszautazásra a gyors-, sebes- és személyvonatokon 50 százalékos kedvezményt bocsát rendelkezésre.

E kedvezmény igénybevételére azok a munkavállalók jogosultak akiknek

munkaadóiktól élvezett összejövedelmük az évi 3000.— pengőt nem haladja meg. Az összejövedelem megállapításánál az időközben kormányrendeletekkel engedélyezett, vagy ezután esetleg engedélyezendő munkabér-, illetve fizetésemelést figyelmen kívül kell hagyni.

A menetkedvezmény igénybevétele a MÁV által 4 filléres darabonkénti áron kiadásra kerülő „arcképes igazolvány” és „utalvány” alapján történik. Az 1941. évben érvényben volt utalványok a folyó évben érvénytelenek, az arcképes igazolványok érvényességét azonban a MÁV további intézkedésig fenntartja. Az arcképes igazolvány megfelelő rovatába a folyó évre kiszolgáltatandó utalvány számát be kell jegyezni.

Az igényjogosult munkavállalók részére az igazolványt és az utalványt

Kerékpárok

reszletre is

Alkatrészek

Pálffy KUHNE-lerakat

Mussolini-tér 16-a. Telefon: 15-24

a munkaadó tölti ki és azokat aláírásával, valamint cégbélyegzőjével is ellátni köteles. Az arcképes igazolványok és utalványok az illetékes elsőfokú iparhatóságnál (kerületi előjáróságnál) szerezhetők be.

A munkavállalók az arcképes igazolvány és utalvány felmutatása mellett válthatják meg saját és családtagjaik részére a feláru menetjegyet.

Az odautazás a szabadság első napja előtti napon is megkezdhető. A visszautazásnál a kedvezmény csak akkor vehető igénybe, ha a jogosult a visszautazást az odautazás napjától mint az első naptól számítva

a) 500 km-nél kisebb távolságra történő utazás esetén legkorábban a hatodik napon,

b) 500 km. és ennél nagyobb távolságra történő utazás esetén pedig legkorábban az ötödik napon kezdi meg és azt a szabadság utolsó napján éjfélig fejezi be. Az utazás ugyodamint a visszautazásnál — a jegy érvénytartamán belül egyszer megszakítható.

Kik adakoztak a kapucinus templom megújítására

(Folytatás.) Frischmann Adolf 2, özv. Baróczy Jenőné 2, Szakács Zoltán 2, Wurst József utóda 2, N. N. 2, Gödényi Lászlóné 2, Nagy Józsefné 2, Némethné 2, N. N. 2, Dallos László 2, Dallos Sándor 2, özv. Bereczky Gyuláné 2, M. Nagy Józsefné 2, Koszta János és Mihály 2, Sári Lajos 2, Barabás Ferenc 2, Turul cég 2, Bornemissza Adolf 2, Bihari Gyula 2, Lénárt Jánosné 2, özv. Lázár Györgyné 2, dr. Cócényi Gyula 2, Irgalmas rendház 2, Hochauer Mihály 2, Beregh Andor 2,20, Udvarnok Sándorné 2, Orbán András 2, özv. Veres Bólané 2, Marosi Endréné 2, Vass Mihályné 2, Csontó Gy. Lenárd 2, N. N. 2, Medgyesy Géza 2, Bányai Antal 2, Tahy Ferencné 2, özv. Man Gyuláné 2, N. N. 3, dr. Nagy Bólané 5, özv. Lakatos Bólané 3, dr. Patzkó Elemér 3, Lázár Gyula 5, dr. Oereld László 3, Népszövetségi Hitelintézet 5, Lindner Ferenc 5, Pataky András 5, vitéz Péchy József 3, Jónás Lajos 5, Fábán Mária 5, Fábán József 5, Varga Gizella 5, Gábor Anna 5, Horváth Jánosné 5, Denderle János 5, özv. Puskás Lajosné 5, Kuruc Etel 5, Dévald László 5, Kovács Sándor 5, Simon István 5, Harányi László 5, Erdélyi Sándor 5, Mezei János 5, Balaskó Ferenc 5, Bogdán Kálmán 1,20, Papp Jenőné 1,50, Peschko Jolán 1,20, Kis Szent Teréz nevében 1,20, Norma 1,10, N. N. 1,10, Polyak Miklós és Emma 1,10, vitéz Beke Józsefné 1,10, Karay Ferenc 1,30, Súly Jenő 1,10, Karry szalon 1,06, Gyöngy Mihályné 1,20, M. 1,20, özv. Schmidt Józsefné 1,50, Karácsonyi Gyuláné 1,60, Tóth Kálmán 1,20, Borsos Józsefné 1,20, Fritzló Lulu 1,50, Krammer Ferenc 1,12, N. N. 1,10, N. N. 1,50, Hadzsi Emil 1,10, Bredák János 1,20, Imrik László 1,20, Szóke István 1,20, Dömötör irg. r. t. 2, N. Lajosné 2, Váradi tanár 2, Egeli Pál 2, Ginzery Kálmán 2, Korbucz F. 2, Fábik Péter 2, N. N. 2, dr. dévai Nagy György 2, Paragi István 2, Csicsmányi Jenő 2, Makó Gyula 2, Nemes János 2, Arnótfalvy Alfrédné 2, Mokos cég 2, Rokonai Sándor 2, Tarsoly Ferenc 2, Fodor Kálmán 2, Óváry 2, Úveges Sándor 2, L. István 2,50, özv. Nagy Józsefné 2, Stekli Ilonka 2, Hiltorné 2, N. N. 2, özv. Ferenc Gézáné 2, Koszta István 2, Frenczel cég 2,20, Dénes Józsefné 2,10, Koszta Mihályné 2, Kozma Lajosné 2, Eötvös Gábor 2, Bordás Lajos 2, Hegedüs L. 2, N. N. 2, N. N. 2, N. N. 2 pengőt. (Folytatjuk)

Kerékpárral a Hegyköz dombjai között

Nagy jövő előtt áll a szép vidék. Meg lehet szeretni a falut, csak ismerni kell. Erdős kézi arató szerszám a község plébánosánál

Hegyközcsatár, július hó.
Ha valaki Nagyvárad környékének szépségeiben akar gyönyörködni, akkor nem csak a két fürdő jön számításba, hanem az úgynevezett Hegyköz is: a várostól keletre és északkeletre elterülő kies dompos-erdős vidék. Van ezen a vidéken jó néhány község, mindnek „Hegyköz”-zel kezdődik a neve. Ezek között is talán a legszebb és legszerencsésbb fekvésű Hegyközcsatár, az egykori váradi püspökség „csatárainak” települőhelye. A váradi püspöknek, mint földesumnak régen fegyvereseket kellett adni a király hadseregébe. Ezek a fegyveresek, csatárok laktak régen a községet. Ki tudja azonban azt, hogy a mostani lakosok vajjon az egykori csatárok utódai — csatárok — vagy csak egyszerűen csatáriak?
A község fekvése valóban ideális. A régi csatárok gyorsan és több uton is Váradra siethettek, ha kihangzott a püspök hívó szava. A Bihari-hágó bizonyára abban az időben is meg volt már s ahol ma felhértes szekerék zörögnek végig az uton, az ósók csillogó fegyverzetben száguldottak le a Körös mellé a püspök seregébe.
Valóban gyönyörű vidék. A lankás dombtetőkön elpihenő községek mellett mindenütt nagyerdők sötétzöld szőnyege szövi be a láthatárt. Pompás kirándulóhelyek, üdülő lehetőségek vannak itt feltáratlanul. Ha a községek üthálózatát rendbehozzák, remélhetjük, hogy az egész környék belekapcsolódik a nagyobb forgalomba. Város és vidék egyaránt hasznát fogja látni.

Klárika megszerette a falut!

Váradról kerékpárral egészen könnyen megközelíthető ez a vidék még a mostani utviszonyok idején is. Egy kicsit poros, itt-ott egy kicsit kottyanós, de már több szakaszon készíttik az új utat, amely a jelek szerint pompás lehetőség lesz a kerékpáros kirándulásokra.
Le- és felszállásokkal 40 perc alatt értem el Hegyközcsatár első házait jól felpupozott csomagtartóval. Utam célja: meglátogatni egykori kedves tanítványomat, aki itt kisegítő óvónő. Különös célom is volt. Többször hallottam ettől a tanítványomtól: hogy ő bizony nem szívesen foglalkozik maszatos gyermekekkel, ő bizony nem temetkezik el egy sáros taluban, ő bizony... és így tovább. Látni akartam és hallani mostani felfogását. Mert lehetetlen, hogy meg nem változott volna.
Mindennél a község utcáin, házai előtt „Szébb jövőt!” kívánnak az idegennek. Pórtóm apróságok, libanyájjal hazafelé tartó kis bibisztorok, terűs székérrel hajtó idősebb gazdák, suhanc legények: mind bárátságosan köszönnék.
Hamarosan elérem utam célját. Már messziről látom leragyogó Klárika arcáról a megelégedettséget. Nem sokára már hallom is a sok szépet az óvodáról, a „gyermekéről”, az emberekről, Vighnéról, aki megjósolta, hogy „a kisasszony ideálja egy hét múlva ellátogat ide”, a lakásról, a nagykertről, ahonnan pompás kilátás

nyílik a siteri völgyre, az erdőre és a domb tetejéről órségbe világító templomra. Alig győzöm hallgatni a sok szépet, a sok örömet.

Nem is kérdelem meg, hogy mi lett a régi tiltakozásokból. Kár eirontani ezeknek a nagyszerű perceknek az örömet...

A legelmesebb magyar mezőgazdasági gép

A község házában találkoztunk a község fiatal plébánosával, Dunay Miklóssal. Barátságosan invitál a plébánia, a gazdasági udvar, a nagykert megtekintésére. Közben valami olyan látványosságot ígér, amely minden tekintetben megéri a fáradságot.

Ez a látványosság pedig: a kézi arató szerszám. Egyedüli, első ilyen készülék ezen a vidéken, de talán az egész megyében. Az első tekintet látszik, hogy nem vásári kikiáltók csalafintasága, hanem komoly találmány. Magyar mérnök ötletessége, magyar gyár munkája, a magyar gazda fáradságának megkönnyítése.

Az egész készülék egy kisebb zöld hátuladába van pakolva. A kések zsákanyagból készült tokban állanak, mint egy nagyobb vadászpuska. Egy ember könnyen hordozhatja nagyobb távolságra is.

Kinyitjuk azután a ládát és egymásután kerülnek napvilágra az alkatrészek: a hevederekkel ellátott és

a hasra szerelhető tartók, az elmés áttétel, amely a nyírógépszerű késeket mozgatja, a hajtók, a sikló és más egyebek. Pillanatok alatt készen áll a szerszám és már kezdődhetik az aratás. Sétáló lépésekben halad előre az arató és egészen könnyen hajtja közben a gépet. A nyírókések úgy mozognak, mint a motolla. Az eddigi tapasztalatok szerint háromszor olyan gyorsan dolgozik, mint a kasza.

Az eddigi tapasztalatok szerint háromszor olyan gyorsan dolgozik, mint a kasza

Valóban korszakalkotó találmány. Számíthatunk arra, hogy rövidesen széles körökben fogják használni. A Dunántul már sok helyen bevezették és nagy eredménnyel használják. A németek is érdeklődnek iránta. A mai munkáskész-ínségben sok hasznát lehet majd venni. De a kisgazdaságok is sok időt, fáradságot takaríthatnak meg vele. Hamarabb betakaríthatják a terményeket.

A hegyközcsatári plébános udvara egyébként tele van kitűnő gazdasági gépekkel s a gazda feje nagyszerű tervekkel. Csak a béke törjön ki egyszer majd megindul a megvalósítás is.

Lassan leereszkedik a hegyközi dombokra az alkonyat. Indulunk visszafelé. Tanulság: saját fülemmel meggyőződhettem kis tanítványom egykori faluiszonyának csodálatos alakulásáról és megláthattam a legelmesebb magyar mezőgazdasági kézi gépet.

Erdemes volt kikaparni Hegyközcsatárra.

Polyák István

Mit kell rendszeres pótléknak tekinteni a munkavállaló illetményénél?

Tulóradij és különleges munkák díja nem számít bérpótléknak

A m. kir. iparügyi miniszter 31.347—1942. szám alatt leiratot küldött a kolozsvári Munkakamarának a munkavállalók illetményei körül felmerült vitás kérdésekben. Az átirat szövege a következő: A 3.000—1938. Ip. M. számú, illetőleg a 9.070—1941. M. E. számú rendelet alkalmazása szempontjából felmerült több vitás kérdésben az alábbiakban közlöm állásfoglalásomat:

1. A 3.000—1938. Ip. M. számú rendelet 2. és 9. paragrafusaiban foglalt határozmányok tekintetében az évente visszatérően fizetett remuneráció és mérleppénz — akár előre meghatározott összegű, akár pedig évenként külön határozattal állapítatik meg — az alkalmazott illetményéhez járuló rendszeres pótléknak nem minősül. A remuneráció jogi természetét illetően követett bírói gyakorlatot, melyszerint a rendszeresen adott remunerációnak jogi jellege van, a 3.000—1938. Ip. M. számú rendelet alkalmazása szempontjából történt ez az állásfoglalás természetesen nem érinti. Ugyancsak nem tekinthető rendszeres pótléknak a bármilyen címen kifizetésre kerülő alkalmi (karácsonyi, stb.) segély, valamint a törzs-

fizetésben is részesülő alkalmazott által élvezett az a jutalékkereset, amelynek kifizetése az eladott áruk mennyisége, összértéke, vagy az üzleti forgalom alakulása szerint, illetőleg átalányszerűen történik.

Az említett rendelet alkalmazása szempontjából azonban rendszeres pótléknak kell tekinteni azt a juttatást, amelyet az alkalmazott azáltal élvez, hogy munkaadója egészben vagy részben viseli, illetőleg megtéríti az alkalmazottat terhelő adókat és társadalombiztosítási járulékokat.

2. A 9.070—1941. M. E. számú rendelet alkalmazása szempontjából nem tekinthetők a rendelet hatálya alá tartozó alkalmazottaknak azok,

Pártoljuk a keresztény kereskedelmet

akik a munkaadó pusztá megbízása alapján esetről-esetre vállalnak kötelezettséget valamely előre meghatározott, időszaki jellegű munka, vagy szolgálat elvégzésére. Alkalmazottnak ugyanis — az említett rendelet alkalmazása szempontjából — csak az tekinthető, akinek munkaerőjét a munkaadó egészben vagy részben a saját üzleti körében teljesítendő munka vagy szolgálat elvégzésére ellenérték fejében állandóan és függőségi viszonyban leköti. Ha tehát a megjelenési formájában csupán megbízással történt foglalkoztatás állandó jellegű függőségi viszonyt és lekötöttséget jelent, az ilyen megbízottak igényjogosultak a 9.070—1941. M. E. számú rendelet szerinti fizetési pótlékra, feltéve természetesen, hogy egyébként az említett rendelet hatálya alá tartoznak.

3. A 3252—1942. XIII. Ip. M. sz. elvi állásfoglalásom értelmében a túlóradíj alapjának megállapításában a vonatkozó fizetési, illetőleg bérpótlék is figyelembe veendő. Ezen megállapításom úgy értelmezendő, hogy a munkavállalónak mind a jelenben hatályos, mind pedig a korábban kibocsátott fizetési, illetőleg munkabérpótlékot megállapító rendeletek alkalmazásának ideje alatt az ezen elv szerint fizetendő túlóradíj összegére van és volt igénye. Ezt a megállapítást nem érinti az az esetleges körülmény, hogy az említett elvtől eltérő és a munkavállalóra nézve kedvezőtlenebb alapon megállapított túlóradíj kifizetése már az említett magyarító határozat meghozatala előtt megtörtént.

4. Az a díjazás, amit az alkalmazott rendszeres szolgálatán felül teljesített különleges munkájáért (például ügyeletes szolgálatért, éjjeli munkáért stb.) a rendszeres munkaldón felül munkaadójától kap, a túlmunka, illetőleg túlóradíjhoz hasonló természetű juttatásnak tekinthető s ezért a 3.000—1938. Ip. M. számú rendelet 2. paragrafus I. 2. pontjában, továbbá a 9. paragrafus 3. bekezdésében foglaltakat illetően rendszeres pótléknak nem minősül, a 9.070—1941. M. E. számú rendelet 6. paragrafusában foglaltak alkalmazása szempontjából pedig figyelmen kívül hagyható.

Budapest, 1942. évi június hó 27.

A miniszter rendeletéből:

Dr Imre József s. k.

miniszteri osztálytanácsos P. H.

A Vegyi- és Élelmiszeripari r. t. Nagyvárad,

értékesíti

Mátyás király-ut 80—86 szám és Velencepart 92—106 szám alatt levő

ingatlanait,

a rajta levő épületekkel együtt.

Erdeklődni Anyos Pál-utca 6. szám alatt. Tel. 12-31 és 27-36.

A könnyű vasutikocsié a jövő

A világ legbiztonságosabb vasutikocsija

Berlin, július hó.
Nemrég történt, hogy a német Fekete-erdő egyik kis falujának lakói rémülettel látták, hogyan siklott ki egy magas pályatesten egy hatalmas vasúti kocsi és a levegőben többször megfordulva zuhant le a 40 méteres mélységbe. Az iszonyat hangja csak akkor csillapodott le, amikor megtudták, hogy a kocsi utasok nélkül haladt. A jelenetet a német birodalmi vasút szándékosan rendezte, hogy a külön erre a célra épített vasúti kocsin tanulmányozza a vasúti szerencsétlenségek következményeit. A sajnálhatóan különböző pontokon egész sor filmfelvételkészülék volt felállítva, hogy a lecsapódáskor beálló átváltozásokat pontos felvételeken rögzítse meg.

A forrasztási technika emeli a biztonságot

A vasúti kutatóintézet munkája abból a feltételből indul ki, hogy a legfontosabb feladat a biztonság legfelső fokának biztosítása és hogy ennek az elvnek nemcsak a jelzőberendezések, sínok, váltók stb. építésében, hanem mindegyiknél a kocsipépítésben is érvényre kell jutnia. Amióta az utolsó 20 évben az utazási kényelem és egyúttal a vasúti gyorsasága is állandóan emelkedett — ma már 180 kilométeres óránkénti sebességgel is számolni kell — ez a feladat mind nehezebb követelményeket támasztott. A biztonság fokozására történt, hogy a kocsikat acélból építették, lökhárító rugózáttal és automatikus fékekkel látták el, ezzel azonban súlyukat is megnövelték és a súlygyarapodással egyenes arányban növekedő ütközési erő folytán az így nyert biztonság egy része ismét veszélybe ment. A biztonság továbbfejlesztésének útja tehát az építmény megkönnyítésének irányába mutatott, mely egyben az üzemi költségek csökkentése és a sebesség gazdaságos növelése szempontjából is kívánatosnak mutatkozott.

Ezeknek a céloknak összehanghozását a vasúti kocsi megkönnyítésével most sikerült megvalósítani. Az 1925-ig teljesen acélból és fából épült kocsik 46 tonnát nyomtak. Míg az első szegecselt gyorsvonatkocsik súlya 1934-ig még 48 tonnára rugott, 1934-től 1939-ig a forrasztási eljárással sikerült súlyukat 40 tonnára csökkenteni, a legmodernebb D-vasúti kocsik súlya pedig már a 28 tonnát sem haladja meg. Ezzel a vasútüzem gazdaságossága és az ütközésekor fellépő romboló erők csökkentésével egyben a biztonsága is egvedülálló mértékben megnövekedett.

A rombolóerők kiszámítása

A vasúti szerencsétlenségek — összeütközés és lezuhanás — következményeinek tanulmányozására a kísérletező mérnökök a kísérleti kocsit fehér hálózati rajzzal látták el. Így pontosan fel lehetett ismerni, hogy hol léptek fel a

deformáló erők. A kocsit különböző sebességekkel egy a pályán álló teherkocsira futtatták és a történeteket különböző önműködő beérdezésekkel regisztrálták. A kocsi kisiklott, majd rövid futás után állva maradt. Elváltások csak az ütközökön és a homlokfalon mutatkoztak, de itt is csak magasabb sebességeknél és ekkor sem túlságosan jelentékeny mértékben. Normális összeütközés esetén a bennülőeknek nem történt volna komolyabb bajuk.

A rendszeres kísérletek során most a kivételes szerencsétlenségeknél fellépő rombolóerők vizsgálata következett. A feketeerdei kísérlet alkalmával felvett

Bikszádi víz üdit, gyógyit, borral vegyítve kitünő ital, a gyomorégést azonnal megszünteti. Kapható minden fűszerkereskedésben gyógyszerárban stb. Szállítja: **Bikszád Gyógyfürdő és Asványvíz-forrás r. t. Bikszádfürdő, Szatmár megye.**

felvételek lassított ütemben lepergetve megmutatták, hogy hol léptek fel először elváltások, milyen módon és milyen irányban növekedtek és hol mentek át törésbe. Ezen adatok alapján a mérnökök pontos képet kaptak a szerencsétlenségek esetén számbajövő rombolóerők nagyságáról és hatásáról. Úgy hogy most már belátható időn belül számolni lehet azzal, hogy megjelennek a minden normális és minden kivételes esetben egyaránt tökéletes biztonságot nyújtó, de mégis gazdaságos és kényelmes vasúti kocsik.

Kimondották a sörgősséget a mezőgazdasági javaslatra

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A képviselőház földmivelésügyi, közgazdasági, közlekedésügyi és pénzügyi egyesített bizottsága ma délelőtt tárgyalta részleteiben a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvényjavaslatot. A bizottság ülésén Bárczay Ferenc elnökölt, a javaslat előadója Fricke Valér volt. Jelen volt az ülésen báró Bánffy Dániel földmivelésügyi miniszter, Zsindely Ferenc miniszterelnökségi és Bárczay János

földmivelésügyi államtitkár. A bizottság ülésén báró Bánffy Dániel földmivelésügyi miniszter részletes felvilágosítást adott az egyes felszólalók kérdéseire és részletesen kifejtette álláspontját. Felszólalása után a bizottság részleteiben is elfogadta a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvényjavaslatot és annak tárgyalására a maga részéről kimondotta sürgősséget.

Mi szállítható darabáruként a MÁV. vonalain

Korlátozta a MÁV. a darabáruk felvételét

A MÁV. igazgatósága a vagonhiány miatt a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 85.046/1942. VII. sz. felhatalmazása alapján, további intézkedésig, tehát bizonytalan időre, az alábbi korlátozásokat léptette életbe:

A MÁV., valamint a részes vasutak összes állomásain gyors- és teherdarabonként való fuvarozására csak a következő árú vehető fel:

1. Katonai fuvarlevéllel feladott árú.
2. Polgári fuvarlevéllel katonai alkatlakatok címére feladott árú.
3. Élő és leölt állatok, hűneműek, zeír és szalonna.
4. Tej és tejtermékek, valamint ezek visszatérő üres kannái és göngyöletei.
5. Mindennemű élelmiszer, tehát liszt, kenyér, tésztaanyagok, kávépótlék, fűszer és gyarmatárú, élesztő, só, paprika, frise- és szárazfőzelék, zöldecs- és gyümölcsfélék, tojás és cukorka, valamint burgonya.
6. Ásványvíz, szeszesitalok, szesz, étolaj és ezek visszatérő üres göngyöletei.
7. Dohány és dohánygyártmányok, gyufa. A dohánygyárak részére rendelt csomagolóeszközök és a dohánygyárak által szállított dohányküldemények visszatérő üres göngyöletei.
8. Világító és folyékony üzemanyagok: kenőzsírok és olajok, valamint ezek visszatérő üres göngyöletei.
9. Egészségügyi anyagok, gyógy- és kötszerek, keményítő, szappan, szóda és mosópor.
10. Gyógyszeres- és táblauvegek, üvegragacs.
11. Nyers és kikészített bőrök, vala-

mint ezek ipari feldolgozásra szánt hulladékai és papirkéreglemez.

12. Mezőgazdasági gépek és alkatrészek, valamint a termés betakarításához szükséges mindennemű felezérelési tárgy és üzemanyag. A mezőgazdasági és árvízvédelmi munkálatokhoz szükséges kéziszerszámok, továbbá kerékabroncs és patkóvae.

13. Rézgálic és más növényvédelmi szerek. Raffiaháncs és ezt helyettesítő pótlanyag.

14. Abraktakarmányok, mint malátaceira, szárított répaszelet, olajos pogácsa, konkolodara, árpakorpa, húsliszt, vérliszt, malombükköny.

15. Új és használt üres zsákok, papirzsákok. Ponyva és hozzátartozó kötszerek. Az élő állatok szállításához szükséges drót.

16. Cipő és készruha.

17. Vetőmagvak.

18. Élő növény és élő virág

19. Építkezéshez szükséges szigetelő és tetőfedő lemezek, kéz ajtó- és ablakkeretek.

20. Koporsók.

21. Átköltözési ingóságok.

22. Festékárú, beleértve a budai földet.

23. Légoltalmi védőszer.

24. Író-, csomagoló- és nyomdai papírok. Írószerek, kéz nyomtatványok és iekolai füzetek.

25. Gumiabroncs.

26. Mindennemű önkiszárlási árú, posta- és táviradaanyagok.

Tudja-e Ön...

... hogy az indiánok a lóban, mely a 16. század elején a spanyol hódítókkal jutott el Amerikába, földöntúli lényt láttak? Egy sebesült ló, melyet Cortez kénytelen volt hátrahagyni, Mexikó indiánjaiban olyan félelmet váltott ki, hogy csak virágokkal merték etetni és így a ló természetesen hamarosan kimult.

... hogy Perzsia egyes részein a könnyű csodálatos gyógyító-erőt tulajdonítanak? Gyászúnepségek alkalmával Perzsiában a gyászolók ezért kis szivacsot kapnak könnyeik felszívására. A szivacsokat azután gondosan összegyűjtik és tartalmukat egy edénybe csepegtetik és gondosan megőrzik.

... hogy az ebédlo mint külön erre a célra berendezett szoba csupán a 16. század vége felé jött divatba? Addig a gazdagok, ha egyedül voltak, meglehetősen kezdetlegesen berendezett előszobában étkeztek, ünnepélyes vendéglátás idején pedig a „nagyteremben”. A szegényebb néposztálybeliek a konyhában étkeztek.

... hogy már Rómában is voltak vegetáriánusok? Seneca és Plutarchos szintén a meggyőződéses növényevők közé tartoztak és az utóbbi írásaiban is hevesen osztorozta a húsevés visszásnak minősített szokását.

... hogy az antialkoholizmus mozgalma már a régi Egyiptomban is ismeretes volt? A Bibliából is jól ismert II. Ramses fáraó, aki Krisztus előtt a második évezredben élt, már alkohollelles egyesületet alapított az egyiptomiak iszákosságára való hajlamosságának leküzdésére.

... hogy a régi népek hiedelme szerint nap- és holdfogyatkozás alkalmával a két égitest életre-halálra viaskodik egymással és ha a napnak sikerülne a holdat elnyelni, nyomban bekövetkeznék a világ vége? A szerencsétlenség megakadályozására a nép pokoli lármával akart a hold segítségére lésni és hogy a zenebona hatóságosabb legyen, a kaszákat, edényeket és a többi vasból készült háztartási eszközöket is szóhoz juttatta. Csehországban ez a szokás még száz évvel ezelőtt is divatban volt.

... hogy voltak esetek, amikor a színeseket nem kifütyülték, hanem kiásították? A német színháztörténelem szerint 1799-ben Hamburgban is előfordult egy ilyen eset.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

Zakar András

Tihamér püspök élete

ahogyan kortársai látták

Ara fűzve 4, kötve 5 Pengő.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.

Kapható könyvosztályunknál.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZELÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

KVATERNIK TÁBORNOK SZLOVÁKIÁBAN. Pozsony. (MTI). Kvaternik tábornok, a horvát haderő főparancsnoka Csatlós tábornok, szlovák hadügyminiszter meghívására többnapos látogatásra ma Pozsonyba érkezett.

NAGYVÁRADI TURISTÁK A HORTHY MIKLÓS CSUCSON. A radnai havasokban lévő 2311 m. magas Horthy Miklós csúcs a mai Magyarországnak legmagasabb hegycsúcsa, amelynek megmásítása komoly túristateljesítményt jelent. A küzdélművészet csúcsmászása jutalma a csúcstól nyíló, végtelen messzeségbe terjedő csodálatos körkép. Az elmúlt napokban a Bihar Egyeslet néhány vezetőségi tagja, dr. vitéz Nadányi János alispán, Papp Lajos idegenforg. hiv. vezető, Mokok Kálmán és Nemes János, Borsáról kiindulva mászták meg a Horthy Miklós csúcsot, majd ötnapos túra keretében bejárták a radnai havasok magasabb csúcsait és legszebb részeit.

Meghosszabbították a kereskedelem képzéséhez kötéséről szóló törvénytervezet véleményezési határidejét. Hónappal ezelőtt az érdekképviseletek megkapták véleményezés és hozzászólás végett a kereskedelem képzéséhez kötéséről szóló törvénytervezetet. A hozzászólások benyújtására három hónapos határidőt adott a minisztérium. Az elvi állásfoglalás az érdekképviseletek egyrészenél meg is történt részletekben menően azonban még nem tárgyalták le a tervezetet. A kereskedelmi miniszter most a három hónapos határidőt meghosszabbította, hogy az egyes kereskedelmi testületeknek módjukban legyen a nagyfontosságú kérdéssel behatóan foglalkozni. (M. T.)

Üzlethelyiséget keresek.
 Ügynököket díjazok. „Forgalmas helyen” jelige alatt a kiadóba.

ISMERTETŐ TANULMÁNY ÉPÍTÉSEK ÉS TERVEZÉSEK MEGKÖNNYÍTÉSÉRE. A háború miatt elkerülhetetlenné vált építkezéskorlátozások, mint ismeretes, nem egy tekintetben módosításokat kívánnak az építőipar megszokott műszaki eljárásaiban. A változott viszonyokhoz való alkalmazkodás megkönnyítése céljából Varga József iparügyi miniszter megbízta az ipari tanfolyamok országos vezetőjét, hogy megfelelő kiadványban tájékoztassa az építőiparosokat a ma keresztülvihető építésszerkezetekről, tegye közzé a legújabb építkezési vonatkozású anyaggyártási rendeleteket és MOSZ-szabványokat, valamint az építési anyagok kulcsszámainak, amelyek egyébként csak sok költséggel és fáradsággal szerezhetők be. Ez a kiadvány most „Időszervi építésszerkezetek” címmel meg is jelent. A könyvkereskedésekben 1 pengő 40 fillérért, az ipari tanfolyamok országos vezetőségénél (Budapest, VIII. József-körút 6.) azonban 1 pengőért kapható.

IPAROS HIREK. Felszólítottuk azon iparosokat, akik az Ipartestület hivatalában a budapesti nemzetközi vásár látogatási igazolványokért előjegyzésben jelentkeztek, hogy annak árát, az Ipartestület pénztárába a d. e. hivatalos órák (9-1), haladéktalanul szíveskedjenek befizetni. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

Országos tervpályázatot hirdet Szatmárnémeti új városháza építésére. A Magyar Tudósító jelenti: Szatmár város közgyűlése elhatározta, hogy új városháza építésére tervpályázatot ír ki. Egyúttal határozott arról is, hogy a városháza kiegészítő részeként bérpalotát is kíván építeni. Ebbe az épülethez helyeznék el azokat a városi hivatalokat, amelyek most különböző magánépületekben működnek. A városi bérház felépítésére meg van a fedezet, úgy hogy ennek felépítése meg fogja előzni a városháza felépítését. Az új városháza és a bérpalota tervpályázatára a városi műszaki ügyosztály már megtette az előkészítő munkálatoikat, sőt az iparügyi miniszter jóváhagyása is megérkezett. A tervpályázat országos lesz.

HAZAÉRKEZETT KÉT FRANCIA HADIHÁJÓ. (MTI). Az OFI jelenti: Vasárnap délelőtt Madagaszkár szigetéről Toulonba érkezett a Tiberville könnyű hadihajó és a Gloreux tengeralattjáró. A Toulonba horgonyzó hajók legénysége lelkesen fogadta a két hadihajót.

Segédmotorosok figyelmébe! Motorkerékpárok, varrógépek, szociális javítását garanciával megkezdtem. Használt motorkerékpárt vezek és eladok
JAKAB műszerész Kossuth Lajos-utca 5. szám.
 Telefon: 23-30

BRAZILIÁBAN BETILTOTTÁK A GÉPKOCSIFORGALMAT. Rio de Janeiro. (MTI). Az OFI jelenti. Az egész országban betiltották a gépkocsiforgalmat. A tilalom alól csupán egy néhány hivatalos gépkocsi mentesül. Az intézkedést az üzemaanyaghiánnyal indokolják meg.
Érettségi vizsga népviseletben. (MN) A csehországi Goding várseka középiskolájának szaktitottak az eddigi hagyományokkal és nem fekete ünneplőben, vagy mint legújában divatba jött, frakkban és szmokingban, hanem tarka népviseletben jelentek meg az érettségi vizsgák. A merész kezdeményezés nagy visszhangot keltett és számíthatunk, hogy a jövőben más városok iskolái is követni fogják a példát.

Hat éves a soproni nyári egyetem. A József Nádor Műgyetem ezidén hetedszer tartja meg Sopronban augusztus 1-19. között műszaki és gazdaságtudományi tanfolyamát. Sopron város gazdag kulturája és európai hírű festői tájéka pompás keretet nyújt a tanfolyamoknak, amelyeket tavaly ezernél több hallgató látogatott. Ezidén az általános közgazdasági előadásokon kívül a Műgyetem építész-mérnöki és mérnöki osztályának kiváló professzorai és a magyar műszaki élet neves szakemberei a modern mérnöki és építészeti tudományok aktuális kérdéseivel, a Képzőművészeti Főiskola nagynevű tanárai pedig az egyes történelmi korok építészeti stílusairól és művészettörténeti fejlődéséről, valamint a magyar népművészetről tartanak vetített képer előadásokat. Az előadásokra beiratkozhat bárki. Beíratási díj 12 pengő. Érdeklődni lehet Sopron város Idegenforgalmi Irodájában (Sopron Várkerület 44). Budapesten pedig a Nyári Egyetem irodájában (IV. Szerb-utca 23)

Korona Filmszínházban
VIGYAZAT! KÉM!
 Szerdától: Egy nő miatt.

ÉLETMENTŐ TEHÉN. (MN). A norvégiai Svindalban egy fejő asszonyt egy ökror megtámadott és felöklelte. A dühöngő állat éppen újból az asszonyra akart rohanni, hogy ösztetiporja, amikor egy tehén hirtelen közbelépett és földreszegezett szarvakkal mindaddig föltartóztatta az ökröt, amíg a segítségül siető hozzártatózók az asszonyt meg nem mentették.

Meghívó. A fodrász és borbély szakosztály elnöksége kéri, hogy folyó hó 14-én azaz kedden este 8 órakor a Baross Szövetség helyiségében fontos szakmai szakosztályi ülést tart, mindekinél ott kell lenni. Elnökség

VEZETŐIGAZOLVÁNY KERÉKPÁROSOK SZÁMÁRA. (MN). Konstantinápolyban ma már nem minden frissen érkezett idegen engedheti meg magának, hogy egyszerűen kerékpárkapjon és így tekintse meg a boszporuszparti város szépségeit. A városi közigazgatás legújabb rendelete szerint tekintet nélkül arra, hogy kezdő vagy gyakorlott pedálpapos-e, minden kerékpárosnak hivatalos igazolványt kell szereznie, hogy letette-e a kerékpárvezetői vizsgát.

Udvariassági csata Tokióban. (MN) A tokiói városi közigazgatás július hónapra udvariassági hadjáratot hirdetett. A hivatalnokokat és városi alkalmazottakat felszólította, hogy a közönség ügyes-bajos dolgaiban gyorsan és udvariasan járjanak el.

Jelentés a földcsuszamlásokkal kapcsolatos munkálatokról

Nagyvárad. Saját tud. Nagyvárad város üzemi bizottsága kedden délben ülést tartott, amelyen Király Lajos mérnök jelenést tett a földcsuszamlásokkal kapcsolatban fogantatott intézkedésekről. Befeejzték a szükséges furásokat és most van folyamatban a vízgyűjtő medencék lecsapítása. A munkálatokról jelentést tesznek a földtanj intézetnek is, amelynek kiküldötti annakidején alaposan tanulmányozták a területet a földcsuszamlások okának kiderítésére s az ő utasításait alapján végezte az eddigi munkálatokat a város mérnöki hivatala.

Rendelet

A m. kir. rendőrség nagyváradai kapitánysága 1694/3-1942 szám alatt a következő rendeletet adta ki:

Nagyvárad thj. városban az állatfelhajtási útvonalak kijelölése tárgyában a 250.000-1929. B. M. rendelet 25. paragrafusának 4 pontja alapján az alábbiakat rendelem:

Nagyvárad thj. város belterületén a marhavásártérre s onnan vissza állatok kizárólag az alábbi útvonalakon hajthatók:

1. Váradszöllös felől: Ghillány-út, Mussolini-tér, Zárda-utca, Szacsavay-utca, Vitéz-utca—marhavásártér és vissza.
2. Fugyivásárhely felől: Kolozsvári-út, Gedeon-utca, Gyár-utca, Sándor-utca, Mussolini-tér, Zárda-utca, Szacsavay-utca, Vitéz-utca—marhavásártér és vissza.
3. Hegyközszáldobágy felől: Kálvária-utca, Sztaroveszky-utca, Baross-híd, Deák Ferenc-utca, Torna-utca, Mussolini-tér, Zárda-utca, Szacsavay-utca, Vitéz-utca—marhavásártér és vissza.
4. Biharpuspöki felől: Árpádvezér-út, Pray György-utca, Gr. Széchenyi-utca, Béke-utca, Attila-utca, Mikszáth Kálmán-utca, Ujhíd, Vitéz-utca—marhavásártér és vissza.
5. Biharszentjános felől: Rogeriusz kanonok-utca, Török Ignác-utca, Ujhíd, Vitéz-utca—marhavásártér és vissza.
6. Nagyszalonta felől: Aradi-út, Gr. Tisza I-utca, Vágner Richárd-utca, Gaál Mózes-utca—marhavásártér és vissza.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntetőrendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és a 250.000-1929. B. M. rendelet 119. paragrafusa alapján pénzbüntetéssel büntetik az, aki a fenti rendelkezések ellen vét.

Ezen rendelet a kihirdetést követő 8-ik napon lép életbe.

Nagyvárad, 1942 július hó 1-én.
 Krasznai Pál s. k.
 m. kir. rendőrtanácsos
 a rendőrkapitányság vezetője helyett.

TOKIÓ ÉS SHONAN (SZINGAPUR) KÖZÖTT NAGYSZABÁSÚ VASÚTVONALAT TERVEZNEK. (MN). Japán, Kína és Mandzsukuo képviselői egy tokiói vasúttügyi értekezleten korszakalkotó terv mellett foglaltak állást, melynek célja Tokió és Shonan 7870 kilométer hosszú vasútvonallal való összeköttetése lenne. A tervezett vasútvonal, melynek beutazása hét egész napot venne igénybe, a már meglévő vasútvonalak felhasználásával Shonamból Hanoinon keresztül Sanghaiba, innen pedig Nankingon, Pekingén és Mukdenen keresztül Mandzsukuoiba vezetne.

Egy argentinai egyedül akarja a világot körülvitorlázni. (MN) Egy argentinai sportember, Vito Dumas nemrég kis jachtjával elhagyta Buenos-Airest, hogy egyedül vitorlázza körül a világot. A merész utazás tartamát Dumas nyolc hónapra tervezi, de biztonság okából egy egész esztendőre való élelmet visz magával.

NYILTÉR Felhívás

Felkérem mindazon viszonyelárusító vevőmet, hogy tekintettel a július 6-án a Budapesti Közlönyben megjelent 82500/1942. K. M. számú rendelet 28-ik szakasza értelmében a minőségi hentesárut árusítására szóló kijelölést a helybeli Közellátási Felügyelőség útján haladéktalanul szerezzék be, mert július hó 15-ike után e kijelölés nélkül üzletükben minőségi hentesárut nem árusíthatnak

Teljes tisztelettel:
FRI TSCH WALTER,
 hentesárugyar,
 Nagyvárad, Szacsavay-utca 82.

Egymillió pengő értékű juhbőrt hoznak be Törökországból

Bern. (MTI) A svájci cipész és bőrtipari szaklap jelenti, hogy Magyarországnak sikerült a Törökországgal folytatott legutóbbi gazdasági tárgyalások során egymillió pengő értékű juhbőr behozatalát biztosítani.

Mi újság a piacon?

Nagyvárad. A hétfői hetipiacon már mutatkozott a kiadós eső következménye és különösen zöldségfélékben nagy felhozatal volt. Új burgonya átlag 50 filléres árakban korlátlan mennyiségben volt kapható, még a déli órákban is. Minthogy burgonyát a Közélemezési Hivatal is nagy tételben bocsátott a fogyasztó közönség rendelkezésére, ebben a terményben Nagyvárad egyelőre a keresletnek megfelelően el van látva. Tej azonban egyáltalán nem volt kapható a szigoru vizsgálat azt eredményezte, hogy igen sok falusi hamisított tejet akart forgalomba hozni. Uborkát már 2 fillértől lehetett kapni, ami az uborkaszegzon jele. A csős tengeri árát olyan magasra tartották az eladók, hogy a vevők azt inkább a piacon hagyták. Az árak egyébként a következők voltak:

Gyümölcsfélék: (Közepes felhozatal)
1 kgr alma 1.20—1.60, narancs 3.80, cseresznye 1.80—2, meggy 1.60—2.10, körte 1.60—1.80, málna 1.70—1.90, ribizli 1.20—1.40, barack 2.50—3.20 pengő.

Zöldségfélék: (Erős felhozatal)
1 kgr burgonya 0.48—0.56, paradicsom 1.60—2, kékparadicsom 0.40—0.60, 1 csomó répa 0.12—0.20, csöves borsó kgr 0.50—0.60, 1 csomó hagyma 0.12—0.16, 1 csomó cékla 0.20—0.24, káposzta kgr 0.14—0.18, olasz 0.24—0.30, tök kgr 0.14—0.16, 1 drb karfiol 0.30—0.60, 1 csomó petrezselyem 0.14—0.20, 1 drb karalábé 0.04—0.08, 1 kgr 0.30, 1 csomó zeller 0.06—0.08, 1 kgr zöldbab 0.40—0.60, 1 drb zöldpaprika 0.02—0.10, 1 drb uborka 0.02—0.10, 1 kgr spenót 1.20—1.40, 1 drb torma 0.10—0.14 pengő.

Élőállatok: (Közepes felhozatal)
1 drb szarvasmarha, vágó, kgr 1.30, 1 drb fejőstehén 650—1250, 1 szopós bika kgr 1.40, 1 drb kismalac 22—30, 1 drb igazlő 280—900, 1 drb parádés ló 900—1200 pengő.

Tejtermékek: (Közepes felhozatal)
1 liter tej —, 1 kgr vaj 4.90—5.90, juhtúró 3.20, tehéntúró 1.10, tejföl 1.40, juhsajt 3.20 pengő.

Kenyér:
1 kgr. egységes 46 fillér.

Szárnyasok: (Gyenge felhozatal)
1 pár I. oszt. csirke 6, II. o. 4.50, III. o. 3.50 pengő kgr-ként, tyúk kgr. 2.10, 1 drb tojás 0.15—0.16, kgr 2.96 pengő.

Húsarak:
1 kgr marhahús 2.96, növendékmarha 2.96, bivalyhús 2.84, zsír 3.40, tepertő 3.40 pengő kgr-ként

Haljelék: (Közepes felhozatal)
1 kgr súlyú pont 3—3.30, 1 kgr csuka 2—2.50, 1 kgr köröshal 1.20—1.60 pengő.

Hirdessen a Magyar Lapokban

SPORT

Felhívás a magyar szülőkhöz és az ifjusághoz!

Augusztus 29 és szeptember 8 között lesz az idei úszó hét

A Magyar Úszó Szövetség hétvévenként „Országos Úszó Hetet” rendez abból a célból, hogy az úszástudás fontosságát a köztudatba vigye, e köztudatot fenntartsa és ezzel sok ezer magyar fiút és leányt bírjon reá az úszás-tudás elsajátítására.

E célkitűzésben a Magyar Úszó Szövetséget a népegészségügy, a honvédelem és az életvédelem önzetlen szolgálata vezeti és e célkitűzését a következő jelmondata fejezi ki legtöbbször:

„Tanulj meg helyesen úszni,
Hogy izmaidat fejlesszed,
Hogy egészséged megőrizzed,
Hogy életet mentess,
Hogy kellemesen szórakozhass.”

Az „Első Országos Úszó Hét” 1935 évben nyert megszervezést és azon mintegy 30.000 magyar fiú és leány vett részt.

Az ebben az évben megrendezendő „Második Országos Úszó Hét” olyképpen nyer lebonyolítást, hogy minden úszóval bíró helységben augusztus hó 29—szeptember hó 8. napja közötti időben a helyi leventeparancsnokság,

a középiskolák és a MUSz helyi megbízott közreműködésével *Helyi Úszónapot* tartanak, amelyen részt vehet minden 11 évestől 21 éves korban lévő úszni tudó fiú és leány.

Aki 50 métert leúszik tetszés szerinti (úszásnemben) rögtön a helyszínen művészien kiállított „Emléklapot” kap.

A „Második Országos Úszó Hetet” az Úszó Szövetség ez alkalommal azonban egybekötött jelvénytörzsszerűséggel is és aki az előírt szünetidőt eléri díszes jelvényt kap.

Úszás-tudás nemzeti kötelesség! Singapurt a japán úszók vették be! Úszás-tudás harc a vízbefulladás ellen!

Minden magyar fiú és leány tanuljon meg ez évben úszni és vegyen részt az Országos Úszó Hétben!

Budapest, 1942. július 6.

Rajcsányi Ferenc sk. MUSz ügyelnöke, dr. Rudolf Lóránt s. k. Országos Úszó Hét Szervezője, Zsinger László sk. Országos Úszó Hét Előadója.

Férfiruhákat használtat, használtruha üzletében legjobban áron vehet, eladhat **MOLNÁR** Bémer-tér 1. (udvarban.) Hívásra hához jövök.

Állandó edzésben a NAC

Hazaérkezett Rónai edző a labdarúgó mesterképző tanfolyamról

Nagyvárad. Zöld-fehér berkekben másról sem esik szó, mint a debreceni vendégjátékról. Sok a panasz a közönség és a játékosok, de nem utolsó sorban a durva ellenfél miatt. Vannak viszont, akik azt hangoztatják, hogy nem ilyen tartalékosan kellett volna kiállani egy DVSC ellen.

Ez az utóbbi kesergés azonban nem igen helytálló, ugyanis Tóth III.-on,

aki katonai szolgálatot teljesít és Solymosin kívül, aki edzőtáborban van, nem volt úr a csapatban. A NAC egyébként ezen a héten is teljes edzést tart, most már a mesterképző tanfolyamról hazaérkezett „Roncsa” mester irányításával.

A vasárnapi labdarúgó műsor egyébként még nem végleges, felelet csak holnap kapunk.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Ács Tibor,** Széchenyi órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása ter 6.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 16.

Budapest I.

6.40 Ebreszt. Torna. Hírek. Közlöny. nyek. Reggeli zene.

10.15 Sovineczky László szalonzenekara.

11.20 Áriák és dalok.

11.40 Külföldi híradó. Felolvasás.

12.10 Melles Béla-zenekar.

13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröske. részt bajtársi rádiószolgálat.

14.00 Folyamörök fuvózenekara.

15.20 Mózsai Károly cigányzenekara.

16.15 Ruzsin hallgatónknak.

17.15 Magyar tárogatbegyűttes Tagjai: Egervári József, Solyomvári Lajos, Szenczi Oto, Bernáti Ferenc és Segesdy Sándor (cimbalom).

17.35 Megezz a sertés. Farkas Jenő tréfája.

18.00 Malcsier Béla jazz-zongoraszámai

18.20 A hajózás és az ifjuság. Venczel János előadása. Felolvasás.

18.40 Kapi-Králik Jenő orgonál Közvetítés a Deák-téri templomból.

19.20 A Székesfehérvári Zenekar.

20.10 A kassai rádió műsorából.

20.35 Mese, mesze Ukrajnából. Nót.

szóval üzennek honvédeink. Közreműködik Básti-Badics Gyula és Lázló Imre. Az összekötőszöveget elmondja Pethes Ferenc. Kísér Oláh Kálmán cigányzenekara

22.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

23.20 Táncczene.

Budapest II.

18.45 A kolozevári magyar színház. — Hankissné Haraezthy Jolán előadása.

19.15 Kapi-Králik Jenő orgonál. Közvetítés a Deák-téri templomból.

19.30 Augsburg és a Fuggerek. — Dr. Klenka János városképe Felolvasás.

20.00 Hírek.

20.20 A Székesfehérvári Zenekar Beethoven-hangversenyének folytatása a Károlyi-kerthől. Vezényel: Csilléry Béla. V. szimfónia.

20.25 Az otthonnyaraló gyermek. Ré. hely Oszkár előadása.

22.10 Schubert-dalok.

„Olajosmagvakat és gyűnölcsmagvakat

vásárol és felvilágosítást ad a Vegyi-és Elelmiszeripari r.t. Nagyvárad. Anyos Pál-u. 2—6.”

Tilos a be nem érett zab felhasználása takarmányozásra

A kormány rendeletet adott ki, hogy tilos a be nem érett zabot lekaszálni, levágni, vagy bármilyen módon a földtől elválasztani. Ugyancsak tilos a be nem érett zabot takarmányozásra felhasználni.

A tilalom nem terjed ki az olyan zabra, amelyet más növényvel együtt szálastakarmányként természetnek. A tilalom elől a vármegyei m. kir. Gazdasági Felügyelőség felmentést adhat, elemi kár esetében, vagy akkor, ha a vetésnek ezerműtermelésre való felhasználása nem gazdaságos.

APROHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladó sötét kombinált szekrény és rekámie, nagyon jó állapotban. Verbóczy-u. 2. 705

Szülőföld 8 hold Körösoldalon eladó 16.000. Közvetítés díjazva. Gómbós Gyula-utca 32, délután fél 2—fél 3-ig. 701

Eladó két darab pálinkafőzőüst, 210 l. és 280 l-es eszesmérő, órával felszerelve. Cim Honvéd-u. 29. 700

Német gyártmányú kerékpár teljes felszereléssel eladó. Mátyás király-ut. 83. szám. 699

Különféle

Keresztény társat keresek 2—3 ezer pengő készpénzzel. Cim a kiadóban. 703

Paragázzal poloskát, molyt, tetveket, azok petéit falból, padozat alól, butorból, felelősséggel irtja, Paragáz szolgálat. Szigligeti-utca 7. szám. Telefon: 21—96. 664

Allást keres

40 éves kisigényű iparosacszony, a háztartás minden ágában jártas, házvezetést vállalna, fizetést nem igényel, inkább otthonra vágyik. Paulik Jánosné, Gyimesi-u. 14. 706

Intelligens nő, évekig vezette plébánia nagy háztartását, gazdaságát önállóan. Plébániára, magánoshoz anyahelyettesnek menne, kitűnő bizonyítvánnyal. Leveleket „Fizetés nélkül is” jellegre a kiadóba. 702

Elveszett

Elveszett Pluszkál névre szóló 3 darab rendes és 1 darab 35 lekás pótkenyérgy. Megtaláló jutalomban részesül. Pál-u. 1. 714

Elveszett Kállai Sándor és Elek névre szóló kenyérgy. Megtaláló hozza a kiadóba. 698

KIADOTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.T.

Fő- és felelőszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** Cielos kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc** a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.